

Bài 6.3. Electron trong nguyên tử Hydro ở trạng thái 1 s.

- a) Tính xác suất w_1 tìm electron trong hình cầu $(0;a)$ với a là bán kính Bohr thứ nhất.
- b) Tính xác suất w_2 tìm electron ngoài hình cầu đó
- c) Tính tỷ số w_2/w_1

Bài giải:

Electron ở trạng thái 1s

Hàm sóng: $\psi_{1,0,0} = \frac{1}{\sqrt{\pi}} a^{-3/2} e^{-r/a}$

Tương tự bài 6.2 xác suất tìm thấy hạt trong hình cầu $(0;a)$ là:

$$w_1 = \int_0^{V(a)} \frac{1}{\pi} a^{-3} e^{-2r/a} dV = \int_0^a \frac{1}{\pi} a^{-3} e^{-2r/a} 4\pi r^2 dr = \int_0^a \frac{4}{a^3} e^{-2r/a} r^2 dr$$

Đặt

$$t = \frac{r}{a} \rightarrow r = at; dr = a dt$$

$$r = 0 \rightarrow t = 0$$

$$r = a \rightarrow t = 1$$

$$w_1 = \int_0^1 4e^{-2t} t^2 dt = 0,323324$$

$$w_2 = 1 - w_1 = 0,676676$$

6

Tỷ số:

$$\frac{w_2}{w_1} = \frac{0,676676}{0,323324} = 2,096$$

Bài 6.8. Tìm bước sóng của các bức xạ phát ra khi nguyên tử Li chuyển trạng thái $3s \rightarrow 2s$, cho biết đối với Li: $x_s = -0,41$; $x_p = -0,09$.

Bài giải:

Trạng thái $3s$: $n = 3, l = 0$

Trạng thái $2s$: $n = 2, l = 0$

Ta thấy: Trong trường hợp này $\Delta l = 0$

nên không thể có sự chuyển mức năng lượng trực tiếp từ $3s$ về $2s$,

mà theo quy tắc lựa chọn $\Delta l = \pm 1$ nên từ mức $3s$ sẽ chuyển về mức $2p$, sau đó từ mức $2p$ chuyển tiếp về $2s$.

9

Như vậy để chuyển từ mức năng lượng $3s$ về $2s$, nguyên tử Liti sẽ phát ra 2 bức xạ có bước sóng lần lượt là:

λ_1 - khi chuyển từ $3s$ về $2p$

λ_2 - khi chuyển từ $2p$ về $2s$

Với trạng thái $2p$: $n = 2, l = 1$

Ta tính năng lượng liên kết của 3 trạng thái:

$$W_{3s} = \frac{-Rh}{(3 + x_s)^2} = \frac{-13,6}{(3 - 0,41)^2} = -2,0274 \text{ eV}$$

$$W_{2p} = \frac{-Rh}{(2 + x_p)^2} = \frac{-13,6}{(2 - 0,09)^2} = -3,7280 \text{ eV}$$

$$W_{2s} = \frac{-Rh}{(2 + x_s)^2} = \frac{-13,6}{(2 - 0,41)^2} = -5,3795 \text{ eV}$$

10

Đối với bước sóng λ_1 ($3s \rightarrow 2p$): $\frac{hc}{\lambda_1} = W_{3s} - W_{2p}$

$$\rightarrow \lambda_1 = \frac{hc}{W_{3s} - W_{2p}} = \frac{6,626 \cdot 10^{-34} \cdot 3 \cdot 10^8}{(-2,0274 + 3,7280) \cdot 1,6 \cdot 10^{-19}} = 0,73 \cdot 10^{-6} \text{ m}$$

Đối với bước sóng λ_2 ($2p \rightarrow 2s$): $\frac{hc}{\lambda_2} = W_{2p} - W_{2s}$

$$\rightarrow \lambda_2 = \frac{hc}{W_{2p} - W_{2s}} = \frac{6,626 \cdot 10^{-34} \cdot 3 \cdot 10^8}{(-3,7280 + 5,3795) \cdot 1,6 \cdot 10^{-19}} = 0,75 \cdot 10^{-6} \text{ m}$$

Bài 6.14. Đối với electron hóa trị trong nguyên tử Na:

Hỏi những trạng thái năng lượng nào có thể chuyển về trạng thái ứng với $n = 3$? Khi xét có chú ý cả spin.

Bài giải:

Với số lượng tử chính $n = 3$

sẽ có những mức năng lượng: $3S$ ($l = 0$), $3P$ ($l = 1$), $3D$ ($l = 2$).

Khi xét có tính đến spin nên ta phải xét cấu trúc tế vi (cấu trúc tinh tế),

khi đó sẽ có các trạng thái sau:

$$3^2S_{1/2} (n = 3, l = 0, j = 0 + 1/2 = 1/2)$$

$$3^2P_{1/2} (n = 3, l = 1, j = 1 - 1/2 = 1/2)$$

$$3^2P_{3/2} (n = 3, l = 1, j = 1 + 1/2 = 3/2)$$

$$3^2D_{3/2} (n = 3, l = 2, j = 2 - 1/2 = 3/2)$$

$$3^2D_{5/2} (n = 3, l = 2, j = 2 + 1/2 = 5/2)$$

Theo quy tắc lựa chọn: $\Delta l = \pm 1; \Delta j = 0, \pm 1$

Theo đó:

Để vẽ $3^2S_{1/2}$: $3^2S_{1/2} - n^2P_{1/2} (n = 3, 4, 5\ldots) (\Delta l = -1, \Delta j = 0)$

$$3^2S_{1/2} - n^2P_{3/2} (n = 3, 4, 5\ldots) (\Delta l = -1, \Delta j = -1)$$

Để vẽ $3^2P_{1/2}$: $3^2P_{1/2} - n^2S_{1/2} (n = 4, 5, 6\ldots) (\Delta l = 1, \Delta j = 0)$

$$3^2P_{1/2} - n^2D_{3/2} (n = 3, 4, 5\ldots) (\Delta l = -1, \Delta j = -1)$$

Để vẽ $3^2P_{3/2}$: $3^2P_{3/2} - n^2S_{1/2} (n = 4, 5, 6\ldots) (\Delta l = 1, \Delta j = 1)$

$$3^2P_{3/2} - n^2D_{3/2} (n = 3, 4, 5\ldots) (\Delta l = -1, \Delta j = 0)$$

$$3^2P_{3/2} - n^2D_{5/2} (n = 3, 4, 5\ldots) (\Delta l = -1, \Delta j = -1)$$

Để vẽ $3^2D_{3/2}$:

$$3^2D_{3/2} - n^2P_{1/2} (n = 4, 5, 6..)(\Delta l = 1, \Delta j = 1)$$

$$3^2D_{3/2} - n^2P_{3/2} (n = 4, 5, 6...)(\Delta l = 1, \Delta j = 0)$$

$$3^2D_{3/2} - n^2F_{5/2} (n = 4, 5, 6...)(\Delta l = -1, \Delta j = -1)$$

Để vẽ $3^2D_{5/2}$:

$$3^2D_{5/2} - n^2P_{3/2} (n = 4, 5, 6..)(\Delta l = 1, \Delta j = 1)$$

$$3^2D_{5/2} - n^2F_{5/2} (n = 4, 5, 6...)(\Delta l = -1, \Delta j = 0)$$

$$3^2D_{5/2} - n^2F_{7/2} (n = 4, 5, 6...)(\Delta l = -1, \Delta j = -1)$$

Bài 6.19. Lớp ứng với $n = 3$ chứa đầy electron, trong số đó có bao nhiêu electron:

- a) Có cùng $m_s = 1/2$;
- b) Có cùng $m = 1$;
- c) Có cùng $m = -2$;
- d) Có cùng $m_s = -1/2$ và $m = 0$;
- e) Có cùng $m_s = 1/2$ và $l = 2$.

Bài giải:

Ứng với $n = 3$, ta có 1 bảng sau:

Lớp (số lượng tử chính n)	Lớp con (số lượng tử l)	Số lượng tử từ m	Số lượng tử hình chiếu spin	Số electron tối đa	
				Trong lớp con	Trong lớp
M(n=3)	s(l=0)	0	$\pm 1/2$	2	18
	p(l=1)	-1	$\pm 1/2$	6	
		0	$\pm 1/2$		
		1	$\pm 1/2$		
	d(l=2)	-2	$\pm 1/2$	10	
		-1	$\pm 1/2$		
		0	$\pm 1/2$		
		1	$\pm 1/2$		
		2	$\pm 1/2$		

Nhìn từ bảng dễ dàng thấy được:

- a) Số electron có cùng $m_s = 1/2$ là 9 electron;
- b) Số electron có cùng $m = 1$ là 4 electron;
- c) Số electron có cùng $m = -2$ là 2 electron;
- d) Số electron có cùng $m_s = -1/2$ và $m = 0$ là 3 electron;
- e) Số electron có cùng $m_s = 1/2$ và $l = 2$ là 5 electron.